

Дорогий другокласнику! Дорога другокласнице!

Продовжуємо впевнено рухатися стежкою знань.
На сторінках п'ятої частини посібника «Українська мова та читання» ми поринемо у світ художнього слова, ознайомимося з творами відомих письменників і поетів, розширимо знання про речення та їх види, дізнаємося про різні типи текстів, навчимося їх розрізняти. Розвиватимемо уяву, творче мислення та зв'язне мовлення.

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

— прочитай

— намалюй

— запам'ятай

— попрацюй у парі

— познач, напиши

— попрацюй у групі

— каліграфічна хвилинка

— поміркуй, виконай завдання

— послухай, переглянь

— словничок

1. Навесні, як тільки пригріє сонечко, настає час садити молоді дерева. Це дуже приємна і потрібна справа. Адже деревце буде рости разом із тобою, завжди відчуватиме до тебе велику вдячність і подарує смачні плоди.

У світі все вміє робити подарунки: і квіти, що тішать нас своєю красою та приємними ароматами, і дерева, що обдаровують затишком, прохолодою і смачними плодами, і милі звірятка, котрі вміють бути справжніми друзями, і сонечко в небі, і водичка.

Тож і ти вчися робити подарунки світові: посади і вирости дерево, посій квіти, допоможи пташкам.

2. • Що дарує тобі світ? А що можеш подарувати світові ти?
• Прочитай виділене речення. Яке воно за метою висловлювання? А за інтонацією?

3.

ЛИПКА

Я, маленька липка,
виросту велика,—
не ламай мене.
Я медовим цвітом
зацвіту над світом, —
бережи мене.
Тінь тобі я кину
у гарячу днину, —
ти шануй мене.
Від дощу сховаю
вранці серед маю, —
ти полий мене.

Будемо з тобою
ми рости обое, —
ти люби мене.
Виростеш за роки,
підеш в світ широкий, —
не забудь мене.

Платон Воронько

- 4. Обговоріть, до чого закликає липка. Чому не можна ламати дерева?
- 5. Розкажи, чи доводилось тобі садити дерева. Як і де це відбувалося?
- 6. • Дослідіть, скільки речень у вірші. Які вони за інтонацією?
• Прочитайте вірш так, щоб усі речення стали окличними.

7.

БЕРЕЗА

Береза розвивається
у тихому гайку.
Зозуля озивається:
— Ку-ку, ку-ку, ку-ку!
А сонце усміхається
в зеленому вінку.
Он зайчик умивається
на теплому пеньку.

Анатолій Камінчук

ЛАСТІВКА

— Ластівочко сизокрила,
звідкіля ти прилетіла?
— Прилетіла я порану
із-за моря-океану.
— Що ти діткам принесла?
— Сонця, ласки і тепла!

Анатолій Камінчук

- 8. Які види речень за інтонацією вжито у віршах?

9. Прочитайте вірші на с. 5. Спробуйте їх продовжити.
Що ще приносить ластівка з далекого вирію разом із весною?

Чи знаєш ти, що ластівка першою
вилітає з вирію, а зозуля — останньою?
Зозулю називають «ключницею», бо вона
останньою прилітає — «замикає» ворота
вирію, і першою відлітає,
аби їх «відчинити».

10. • Відгадайте загадку.

У воді купається, та не гуска,
зелені коси має, та не цибуля.

Верба

- Обговоріть, що ви знаєте про вербу. Чому її так люблять і шанують в Україні?

11.

ВЕРБНА НЕДІЛЯ

Як тільки верба викине на світ срібlistі пухнасті «котики» — одразу в повітрі повіє весною.

Колись люди вважали, що вербова гілочка передає силу від землі. Якщо легенько вдарити по плечу вербовою гілочкою своїх друзів та близьких, приказуючи: «Не я б'ю — лоза б'є, віднині за тиждень буде Великдень!», — то цим жестом обов'язково додасте їм здоров'я.

12. Розкажи, як у твоїй родині святкують Вербну неділю.

1. НАРОДНІ ПРИКМЕТИ

Як побачиш навесні журавлів, то скажи: «Веселики!» — і будеш весь рік веселитися.

Коли побачиш першу ластівку, умий личко водою, щоб не мати веснянок. А веснянкуватим дітям треба гукнути до ластівки: «Ластівко, ластівко, на тобі веснянки — дай мені білянки!».

Якщо ластівка мостить гніздечко під дахом хати — це на щастя людям.

2. Поміркуйте, чому журавлів навесні звать веселиками.

3. Прочитай виділене речення з відповідною інтонацією. Яке це речення за метою висловлювання? Запиши його. Підкресли слова-звертання.

Blank handwriting practice lines for writing the answer to question 3.

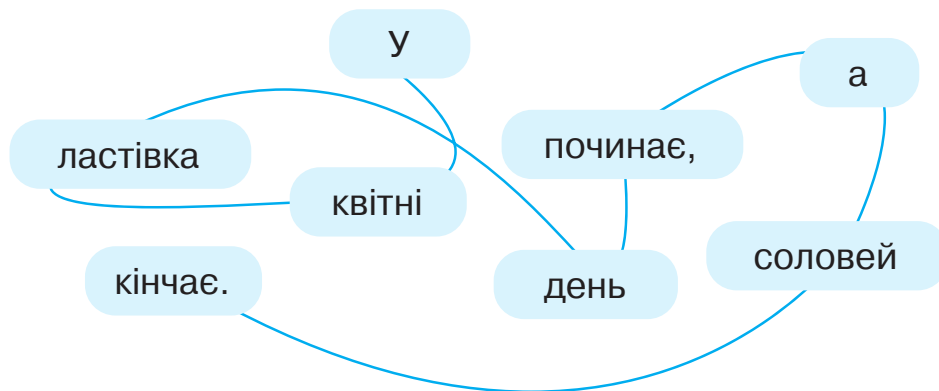

4. Із поданих складів утвори і запиши слова.

Handwriting practice lines showing the syllables: при ті ла ле ка стів

5. • Складіть і запишіть прислів'я.

Four sets of handwriting practice lines, each consisting of a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line, with a vertical line separating each set.

- Прочитайте прислів'я з окличною інтонацією.
- Знайдіть і підкресліть слова, протилежні за значенням.

6. Прочитай. У кінці кожного речення постав потрібний знак (?!.).
Випиши окличні речення.

- Джерельце під вербою виблискує водою
(Тамара Коломієць)
- Яка прекрасна пора року — весна
- Оберегайте природу рідного краю
- Мамо, а коли веселики прилетять

Four sets of handwriting practice lines, each consisting of a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line, with a vertical line separating each set.

7. • Уявіть собі весняний ліс. Що робить у ньому дятел, зайчик, ведмедик, лисичка, інші тваринки?
- Складіть казочку «У лісі», вживаючи речення різних видів.
 - Запишіть одне речення (на вибір).

Handwriting practice lines consisting of four columns, each with a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line.

8. Складіть слова з перших літер назв зображених предметів. Прочитайте і запишіть речення, що утворилися.

а)

Handwriting practice lines consisting of four columns, each with a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line.

б)

Handwriting practice lines consisting of four columns, each with a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line.

9. • Спиши речення, ставлячи слова, що в дужках, у формі звертання.

Дивись, (Дмитрик), журавлики летять!

A set of handwriting practice lines consisting of five horizontal rows. Each row is bounded by a solid top line, a solid middle line, and a dashed bottom line. Vertical dashed lines divide the space into six columns, and diagonal solid lines connect the top and bottom lines in each column, creating a grid for writing.

Біжи, (котик), на лужок забавляти діточок.

A set of handwriting practice lines consisting of five horizontal rows. Each row is bounded by a solid top line, a solid middle line, and a dashed bottom line. Vertical dashed lines divide the space into six columns, and diagonal solid lines connect the top and bottom lines in each column, creating a grid for writing.

Розкажи, (ластівка), де ти літала.

A set of handwriting practice lines consisting of five horizontal rows. Each row is bounded by a solid top line, a solid middle line, and a dashed bottom line. Vertical dashed lines divide the space into six columns, and diagonal solid lines connect the top and bottom lines in each column, creating a grid for writing.

Заспівай, (Оксанка), веселу веснянку.

A set of handwriting practice lines consisting of five horizontal rows. Each row is bounded by a solid top line, a solid middle line, and a dashed bottom line. Vertical dashed lines divide the space into six columns, and diagonal solid lines connect the top and bottom lines in each column, creating a grid for writing.

- Які ці речення за інтонацією?

ЗМІСТ

ПРИЛЕТІЛА ЛАСТІВОЧКА. РЕЧЕННЯ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Уроки 117-120.	Весняні подарунки Інтонування окличних та неокличних речень.....	4
Уроки 121-124.	Світ — велика писанка Поширення речень за поданими питаннями	11
Уроки 125-126.	Вже квітує вся земля Складання речень за малюнками.....	17
Уроки 127-128.	Зелений шум Повторення вивченого про речення.....	23

КОЛЬОРОВИЙ СВІТ. ТЕКСТ

Уроки 129-130.	Подаруй світло Поняття про текст, заголовок	30
Уроки 131-132.	Співучий травень Добір до тексту заголовка	36
Уроки 133-134.	Ми в цьому світі не самі Будова тексту	41
Уроки 135-136.	Кольори весни Зв'язок речень у тексті	47
Уроки 137-138.	Барви щастя Типи текстів (Які бувають тексти)	51

СЛОВО, ЩО НАРОДЖУЄ ЖИТТЯ. ТИПИ ТЕКСТІВ

Уроки 139-140.	Мамине свято. Матінка-земля Текст-розповідь	56
Уроки 141-142.	Гарна ти, матусю Текст-опис	60
Уроки 143-144.	І тварини мають матерів Текст-міркування	65

НАЙКРАЩЕ МІСЦЕ НА ЗЕМЛІ

Уроки 145-146.	Моя Вітчизна Удосконалення текстів	71
Уроки 147-148.	Найкраща стежка Відновлення деформованого тексту	75